זון אויפגאנג — 4.46.
זון אונטערגאנג — 7.8.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
אממייסטן קלאר

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 177. Winnipeg, Thur. Sept. 4, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דאנערשטאג יא׳ אלול, תר״ץ.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
SEP 10 1930
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

שרעקלאכער אוראנאן טראָגט זיך איבער וועסט אינדישע אינזלען

ניו־יארק, סעפט. 4. — א שרעקלאכער אוראנאן בושעוועט אין די געגנטן פון די וועסט־אינדישע אינזלען, אלס מען האט מורא, אז ער וועט אנמאכן א שרעקלאכן חורבן אויף זיין וועג.

דער צענטער פונ׳ם שטורעם איז געווען דער אינזל האיטי, וואו דער אוראגאן האט זיך געטראָגן מיט דער שרעקלאכער קראפט פון 150 ביז 200 מייל א שטונדע. די פארבינדונגען מיט סאנטא דאמינגא זיינען נעכטן איבערגעריסן געווארן.

די ריכטונג וואוהין דער שטורעם עייט איז שווער צו באשטימען דערווייל, אויב ער זאל דערגרייכן די פאר. שטאטן, וועט ער אפשר ווידער דורכטראָגן זיך איבער פלאָריד, אדער דעם גאלף בדעג אין אל־נעמיין.

מען האט מורא פאר׳ן גורל פון די שיף; וואס געפינען זיך אין די געגנטן וואו עס בושעוועט איצט דער אוראגאן.

—(::)—

פארמער באגייט דרייפאכן מארד און זעלבסטמארד

פעטוויל, טענ., סעפט. 4. — וועפלי סטיוועגסאן, א פארמער, 66 יאר אלט, האט ביי א קיך פארמאלונג אויסגעגעבן זיין רעוואלווער האט דערשאסן 3 מענשן און האט גלייך געטויט זיך אליין מיט א קויל. מען גלייבט, אז ער האט עס געטאן אין אן אנפאל פון משוגעת.

פארמער באגייט דרייפאכן מארד און זעלבסטמארד

פעטוויל, טענ., סעפט. 4. — וועפלי סטיוועגסאן, א פארמער, 66 יאר אלט, האט ביי א קיך פארמאלונג אויסגעגעבן זיין רעוואלווער האט דערשאסן 3 מענשן און האט גלייך געטויט זיך אליין מיט א קויל. מען גלייבט, אז ער האט עס געטאן אין אן אנפאל פון משוגעת.

אדמיניסטראטיווע קאָמיסיע נעמט אָן ארץ־ישראל בודזשעט פון $3,325,000

פון דעם וועט אבער 725 דאלאר גיין אויף אויסצאלן חובות פון לעצטן יאר. — 600 טויזנט דאלאר באשטימט אויף לאנד קאָלאָניזאציע. — ארבעטער מיטגלידער שטימען ניט פאר בודזשעט. — סעסיע פון קאָמיסיע געשלאָסן

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בערלין, סעפט. 3 (איטא). — זעקס אזיינער לעצטן אוונט האט פעליקס וואר־בורג געשלאָסן די סעסיע פון דער אדמי־ניסטראטיווער קאָמיסיע פון דער אידי־שער אגענטור.

דר. ח. וויצמאן, אין זיין שלום רעדע, האט באדאנקט אינ׳ם נאמען פון דער פארואמלונג דעם פארזיצער, פעליקס וואָרבורג, און האט אָנגעצייגט, אז קיין צעטיילטער פראָנט צווישן די ציוניסטן און ניט־ציוניסטן איז ביי דער סעסיע ניט פארגעקומען. די אפשטימונגען זיינען גע־ווען געמישט בנוגע פארשיידענע פראָב־לעמען, און ציוניסטן האָבן געשטימט מיט ניט־ציוניסטן קעגן אן עגלאכער קאָמבי־נירטער אפּאָזיציע.

דר. וויצמאן האט געשלאָסן זיין רעדע מיט אן אפיל פאר א גרעסערער ארגאני־זאציע, פאר מער לאנד און פאר מער ארבעט.

די שלום זיצונג האט זיך פארצויגן לייגנער ווי מען האט דערוואַרטעט, ווייל קיין איינציקייט האט ניט געקאָנט דער־גרייכט ווערן בנוגע דער באשטימונג פון דער עקזעקוטיווע פון דער אגענטור. די פראגע, וואס האט געפירט צו אן איבער־דיים פון דער זיצונג, איז צום סוף גע־לייזט געווארן דורך דעם, וואס נחום סא־קאלאוו איז באשטימט געווארן ערן־וויצע פרעזידענט פון דער אידישער אגענטור.

די איצטיקע עקזעקוטיווע פון דער אגענטור, וואס איז גוטגעהייסן געווארן פון דער סעסיע, וועט באשטיין: פון ציוניסטן, — דר. בראָדעצקי, בערלין; און דר. רופין און קאָל. קיש; און פון די ניט־ציוניסטן, דר. העקסטער, בערנארד קאָ־הען, דזשולזון סיימאן און סעגאטאר (...נאמען ניט לעזבאר. רעד.).

בודזשעט אגגענומען ביי לעצ־טער זיצונג

די לעצטע זיצונג האט אויך אגגענומען בודזשעט פון $3,325,000, איינשליסנ־דיק: 50 טויזנט דאל. אויף אויסצאלן חובות פון לעצטן יאר; נאך 600 טויזנט דאל. פאר לאנד קאָלאָניזאציע; 380 טוי־זענט דאל. פאר בילדונג; 430 טויזנט דאל. פאר מעדיצינישער ארבעט; 105 טויזנט דאל. פאר די אויסנאבן פון דער פאלעסטינער עקזעקוטיווע, און 90 טוי־זענט דאלאר פאר דער לאנדאנער עקזע־קוטיווע.

נאך א קאמף פון דער ארבעטער גרופּע, אגגעפירט פון רובאשאוו, האט מען אויף אייגענשלאָסן אינ׳ם בודזשעט 50 טויזנט דאלאר פאר אימיגראציע און אנדערע זאכן. די ארבעטער האָבן אבער פארט צו־ריקגעהאלטן זיך פון שטימען פאר׳ן בודזשעט, ווייל זייערע פינאנציעלע פארדע־רונגען בנוגע קאָנסאָלידאציע זיינען צו־ריקגעווען געווארן מיט 10 שטימען צו 9.

בנוגע דער פראגע אויב א נייער דרייווו זאל אגגעפירט ווערן אין די פאראייניקטע שטאטן, איז באשלאָסן געווארן, אז׳ דר. וויצמאן און פעליקס וואָרבורג זאלן גלייך קומען אין באריכטונג מיט די פאראינטע רעסיריטע גרופּעס אין אמעריקע, און אז זיי זאלן צו דער פראגע שיינקען זייער באלדיקע אויסמערקאמקייט.

—(::)—

אידישער פידל סטודענט געווינט גאָלד מעדאל

דזשאזעף סירא, 16 יאר אלט, פון 446 מאנטאָבא עוועניו, האט געוואונען דעם גאָלדענעם מעדאל פון דער קעניגלאכער מוזיקאלישער אקאדעמיע, לאנדאן, ענ־לאנד, אין די עקזאמענען פאר דעם פאר־אויסגעשטיגענעם (אדוואנסד) קלאס, פאר פידל. דער יונגער פידל סטודענט האט געקראָגן 150 צייכנס פון 159. ער איז דער זון פון מר. און מרס. ס. סירא.

—(::)—

ריזיקע נאציאָנאליסטי־שע ארמיי קעמפט פאר באזיץ פון טיענדזין

שאנכאי, כינע סעפט. 4. — די נאציי־אָנאליסטישע ארמייען האבן באנייט זיי־ערע אטאקעס אויף די צפון רעבעלן אין די פּראָווינצן פון האנאן און שאנטונג. דער ציל פון די אטאקעס איז די שטאט טיענדזין.

פרעזידענט טשיאנג קאי שעק האט דא אונטער זיין קאמאנדע א ריזיקע ארמיי פון 400 טויזנט סאלדאטן, און ער איז אנטשלאָסן צו פארכאפּן פון די הענט פון די רעבעלן די שטאט טיענדזין, וואס איז דער וויכטיקסטער כינעזישער פּאָרט.

—(::)—

ברענדאָנער גאָרטנס רו־אינירט פון פראָסט

ברענדאָן, סעפט. 4. — גאָרטנווארג וואס האט מורא פאר קעלט, ווי טאָמייר־טאס, אונערקעס אן א. וו., איז פאקטיש רואינירט געווארן נעכטן פארטאג, ווען דער טערמאָמעטער איז געפאלן ביז דריי גראד אונטער׳ן פראָסט פונקט.

דאס יאר איז געווען זייער גוט פאר גארטנווארג אין גאנץ מאניטאבא, אבער ערגעץ זיינען די גערטנער ניט געווען אין אזא גוטן צושטאנד ווי אין דער "גארטן־שטאט" ברענדאָן. מען האט געהאפט, אז דער גינסטיקער וועטער וועט נאך אנ־האלטן ביז מען וועט עס אראפּנעמען פון די גערטנער.

די נידעריקסטע טעמפּעראטור דורך דער נאכט איז געווען 29 גראד איבער נול. דער נאכפאלגנדיקער טאג איז געווען א שיינער און א ווארימער, אבער דער שארן פאראויזאכט פונ׳ם פראָסט קאן שוין ניט גוט געמאכט ווערן.

—(::)—

בליין טרעפט אָנגעפילטע קידך: איינער טויט

ליידיסמיט, קווענבעק, סעפט. 4. — א בליין האט געטראָפן די היגע לוטעראני־נישע קירך בעת דאָרט איז דורכגעפירט געווארן די לויה צערעמאָניע פאר א טוי־טען, און הענרי צימערלינג, א פלימע־ניק פון דעם פארשטארבענעם, איז גע־טראָפן געווארן און גע׳הרג׳עט געווארן.

די קירך איז געווען געפאקט בעת דער בליין האט מיט א קראך געטראָפן דעם קרבן אונמיטן די תפילות. די קירך איז ניט באשעדיקט געווארן.

דער אימיגראציע מיניסטער אין פרעמיער בענעפט קאבינעט

האָן. וו. א. גאָרדאָן, מיניסטער פון אי־מיגראציע און קאָלאָניזאציע און מיניס־טער פון מיינען אין פרעמיער בענעפט קאבינעט, וועלכער האט צייטווייליק אָפּ־געשטעלט די גאנצע אימיגראציע פון אייראָפּע, מיט קליינע אויסנאמען.

—(::)—

דזשורי אנערקענט אז פירט האָט דערשאָסן מרס. לייט

דאָפין, מאנ., סעפט. 3. — דעם קאָ־ראָנערס דזשורי האט נאך אן אויספאר־שונג פונ׳ם טויט פון מרס. לייט, פון נאָרט־דאקאטא, ביים פּראָווינציעלן פיק־ניק, אנערקענט, אז קאָנסטייבל פירט האט זי דערשאָסן בעת ער איז געווען אין א שיכור׳ן צושטאנד.

פארשיידענע עדות וואס זיינען אויס־געהערט געווארן האָבן באשטעטיקט, אז פירט האט געשאָסן די קויל וואס האט זי שטערבלאך פארוואונדעט און אז ער איז דאן געווען שטארק שיכור.

ביי דער אויספאָרשונג האט זיך ארויסגעוויזן, אז מרס. לייט איז געווען פארהייראט פאר איר מאן ערשט פיר חדשים.

דר. אינדרדרוק אבער איז, אז דער קאמף איז אן ארויסגעוואָרענער. די טע־אטער מאנגאטן בראכן זיך דא איינגעלאך אין אן אפענער טיר, און ווען דער פרע־טע זאל געלינגען דורך א קאנצענטרירטער אטאקע צעשטערן זייערע פלעגער, וועט דא סזייער וויניק העלפן דעם "לעגיטי־מען טעאטער", וועלכער גייט אונטער מיט א נאטירלאכן טויט.

"א נאטירלאכער טויט" איז אפשר צו שארף. ער שטארבט ניט אפ איינגאנצן. דא און דארטן וועט ער זיך נאך צוטוליען און וועט מאדייען אביסל, אבער פון זיין אל־טער גדולה איז ער ערדיליטיק אראָפּ, אמ־ווייניקסטנס דערווייל, ביז עס וועט קו־מען א פולשטענדיקער איבערבורוך אין דער איצטיקער פּסיכאלאָגיע פון א מאשי־נאוון יארהונדערט, פון דער פּסיכאלאָגיע פון מאסן־פּראָדוקציע.

***

דער דראנג פון דער מאָדערנער ציוויי־ליזאציע איז צו לאָזן גענינסן א בייטערן עולם פון אלע פיינערע זאכן פון לעבן. דאס איז באזונדערס כאראקטעריסטיש פאר דער אמעריקאנער ציוויליזאציע, מיט איר פארגעטערונג פונ׳ם "הויכן לעבנס שטיינער".

אבער פיינע זאכן איז ניטא גענוג פאר אלע מען. איז דא דערויף די מאשין צו דע־פּאָדוצירן, נאכמאכן זיי, אין ריזיקע קוואנטיטען, און פאלגלאך אויף צוגענג־לאכע פרייזן.

קאנט איר איצט קריגן פאר פופציק סענט א קאפּע פון א בילד, וואס דער מארק־פּרייז פון דעם איז א מיליאָן דאלאר

קאנט איר פאר פופציק דאלאר קויפן א נאכמאכונג פון א פרייזלאָזן פּערסישן טעפּיך.

און איר קאנט פאר א קוואדער אדער פאר א האלבן דאלאר הערן געזאנג און זעען דאס שפּיל פון ארטיסטן, וואס גע־מען צענדליקער טויזנטער דאלאר פאר איין אויפטריט.

***

קונסט, אפילו אמת׳ע קונסט, ווערט איצט געשאפן מיט אן אויג פאר מאסן־פּראָדוקציע.

טעאטער האט אמאל צוגעצויגן אמ־מייסטן דעם מער ראפינירטן עולם, און האט זיך דערפאר געהאלטן אויף דער גע־תעריקער הויך.

דאס מאשיניזירטע טעאטער אבער מוז זיך רעכענען מיט׳ן המון, און דערנידע־ריקט זיך דערפאר אממייסטן צו וואולגאר־ריטעט, אדער, אין די בעסערע פאלן, צו אינהאלטסלאָזיקייט.

עס שטרעבט אויף, ווי יערע גרויסע אינדוסטריע, אנטוויקלען א מאסן־געברויך וואס דארף זיך באזירן אויף א מאסן־גע־שמאק און אטראקטירט אזוי דעם געשמאק פונ׳ם עולם פאר בעסערן טעאטער.

***

אין א מאשינאוון יארהונדערט האט דאס מאשינאווע טעאטער אגב א פעסטן באָדן אונטער די פיס.

אמאל, ווען גיין אין טעאטער איז גע־ווען א גרויסער יום־טוב, און ביי מאנכע איז דאס געווען פארבונדן מיט שווערע קרבנות, האט יעדער איינער געשעצט דאס וואס ער האט אין טעאטער געקראָגן און האט געזוכט ארויסציען פון דעם וויפל נאר עס האט זיך געלאָזן.

היינט איז דער מענש, מיט זיינע אנ־געצויגענע נערוון, פון אלע זייטן ארומ־גערינגלט מיט ביליקע פארגעניגנס, וואס שרייען צו אים און ריסן אים פאר די פאלעס מיט זייערע קליינגעניקע רעקלא־מעס.

דער מענש כאפּט זיך פאר זיי אן אי־בערגעוועטיקסטער, און זיי מאכן אויף אים אלצאיינס ניט קיין רויערנדיקן איינדרוק. אנשטריינגען זיין נעראנק און זיינע פיי־נערע חושים אויף דעם לוינט זיך אוואדע ניט.

ער פארלאנגט ניט מער ווי קיי־אוק־שפּיי, און דאס קריגט ער.

צי דאס געפעלט אונז, צי ניט, אבער אזוי איז דאס.

אויב די טעאטער מאנגאטן וויל צו־איילן דעם פראצעס פון מקבר זיין דעם אמת׳ן טעאטער, פארדינען זיי איבער די הענט, אבער איך גלייב ניט, אז דערמיט וועט דאס טעאטער נעראטעוועט ווערן.

אנב - אורחא

פון מארק

מאשיניזירטער טעאטער

כמעט די גאנצע קאנאדער פּרעסע איז איצט אויפגערודעט פון דער נייעס, אז פּלעגער ווערן געמאכט פון. די מעכטיקע טעאטער אינטערעסן צו מאכן א סוף צו די טורן פון גאסטראלירנדיקע טרופּעס, כדי אפצושאפן די קאנקורענץ פאר די קלאנג־פילם טעאטערס, אין וועלכע זיי האָבן ארייגנעלייגט ריזיקע סומען, און פון וועלכע זיי דערווארטן גוטע פּראָפיטן.

פאר קאנאדע, וואס האט אפילו אין אי־רע גרעסערע שטעט כמעט ניט קיין פער־מאנענטע זעלבסטשטענדיקע טעאטער־טרופּעס, און וועלכע היינט, אפ מיט איר בעסערן טעאטער אויסשליסלאך אויף גאסטראלירנדיקע טרופּעס (הויפּטזעכלאך פון ענגלאנד), וועט דאס מיינען פאקטיש דעם סוף פונ׳ם אזוי־גערופענעם "לעגי־טימען טעאטער".

זיין ארט וועט פארנומען ווערן פון דער קלאנג־פילם, וואס, ביי איר גרעסטער פולקאמענהייט, איז ניט מער ווי א פּאָ־טאגראפיע פון א קונסט־בילד. עס פעלט דערינען די וואַרומקייט פון לעבן און דער לעבעדיקער קאנטאקט צווישן דעם קינסט־לער און דעם עולם, וואס שפּילט א גוואל־דיקע ראָל אין דער בינע קונסט.

***

די קאנאדער פּרעסע זעט אין דעם דאָ־זיקן פארזוך צו דערשטיקן די לעגיטימע בינע א געפאר פאר דער דאזיגער קונסט, וואס איז איינער פון די וויכטיקסטע זיילן פון דער קולטור פון א פאָלק.

די מורא איז זיכער א בארעכטיקטע, און דער קאמף קעגן דער געפאר וואס די פּרעסע האט דערקלערט איז א בארעכטיק־טער.

מיין איינדרוק אבער איז, אז דער קאמף איז אן ארויסגעוואָרענער. די טע־אטער מאנגאטן בראכן זיך דא איינגעלאך אין אן אפענער טיר, און ווען דער פּרע־טע זאל געלינגען דורך א קאנצענטרירטער אטאקע צעשטערן זייערע פלעגער, וועט דא סזייער וויניק העלפן דעם "לעגיטי־מען טעאטער", וועלכער גייט אונטער מיט א נאטירלאכן טויט.

"א נאטירלאכער טויט" איז אפשר צו שארף. ער שטארבט ניט אפ איינגאנצן. דא און דארטן וועט ער זיך נאך צוטוליען און וועט מאדייען אביסל, אבער פון זיין אל־טער גדולה איז ער ערדיליטיק אראָפּ, אמ־ווייניקסטנס דערווייל, ביז עס וועט קו־מען א פולשטענדיקער איבערבורוך אין דער איצטיקער פּסיכאלאָגיע פון א מאשי־נאוון יארהונדערט, פון דער פּסיכאלאָגיע פון מאסן־פּראָדוקציע.

***

דער דראנג פון דער מאָדערנער ציוויי־ליזאציע איז צו לאָזן גענינסן א בייטערן עולם פון אלע פיינערע זאכן פון לעבן. דאס איז באזונדערס כאראקטעריסטיש פאר דער אמעריקאנער ציוויליזאציע, מיט איר פארגעטערונג פונ׳ם "הויכן לעבנס שטיינער".

אבער פיינע זאכן איז ניטא גענוג פאר אלע מען. איז דא דערויף די מאשין צו דע־פּאָדוצירן, נאכמאכן זיי, אין ריזיקע קוואנטיטען, און פאלגלאך אויף צוגענג־לאכע פרייזן.

קאנט איר איצט קריגן פאר פופציק סענט א קאפּע פון א בילד, וואס דער מארק־פּרייז פון דעם איז א מיליאָן דאלאר

קאנט איר פאר פופציק דאלאר קויפן א נאכמאכונג פון א פרייזלאָזן פּערסישן טעפּיך.

און איר קאנט פאר א קוואדער אדער פאר א האלבן דאלאר הערן געזאנג און זעען דאס שפּיל פון ארטיסטן, וואס גע־מען צענדליקער טויזנטער דאלאר פאר איין אויפטריט.

***

קונסט, אפילו אמת׳ע קונסט, ווערט איצט געשאפן מיט אן אויג פאר מאסן־פּראָדוקציע.

טעאטער האט אמאל צוגעצויגן אמ־מייסטן דעם מער ראפינירטן עולם, און האט זיך דערפאר געהאלטן אויף דער גע־תעריקער הויך.

דאס מאשיניזירטע טעאטער אבער מוז זיך רעכענען מיט׳ן המון, און דערנידע־ריקט זיך דערפאר אממייסטן צו וואולגאר־ריטעט, אדער, אין די בעסערע פאלן, צו אינהאלטסלאָזיקייט.

עס שטרעבט אויף, ווי יערע גרויסע אינדוסטריע, אנטוויקלען א מאסן־געברויך וואס דארף זיך באזירן אויף א מאסן־גע־שמאק און אטראקטירט אזוי דעם געשמאק פונ׳ם עולם פאר בעסערן טעאטער.

***

אין א מאשינאוון יארהונדערט האט דאס מאשינאווע טעאטער אגב א פעסטן באָדן אונטער די פיס.

אמאל, ווען גיין אין טעאטער איז גע־ווען א גרויסער יום־טוב, און ביי מאנכע איז דאס געווען פארבונדן מיט שווערע קרבנות, האט יעדער איינער געשעצט דאס וואס ער האט אין טעאטער געקראָגן און האט געזוכט ארויסציען פון דעם וויפל נאר עס האט זיך געלאָזן.

היינט איז דער מענש, מיט זיינע אנ־געצויגענע נערוון, פון אלע זייטן ארומ־גערינגלט מיט ביליקע פארגעניגנס, וואס שרייען צו אים און ריסן אים פאר די פאלעס מיט זייערע קליינגעניקע רעקלא־מעס.

דער מענש כאפּט זיך פאר זיי אן אי־בערגעוועטיקסטער, און זיי מאכן אויף אים אלצאיינס ניט קיין רויערנדיקן איינדרוק. אנשטריינגען זיין נעראנק און זיינע פיי־נערע חושים אויף דעם לוינט זיך אוואדע ניט.

ער פארלאנגט ניט מער ווי קיי־אוק־שפּיי, און דאס קריגט ער.

צי דאס געפעלט אונז, צי ניט, אבער אזוי איז דאס.

אויב די טעאטער מאנגאטן וויל צו־איילן דעם פּראָצעס פון מקבר זיין דעם אמת׳ן טעאטער, פארדינען זיי איבער די הענט, אבער איך גלייב ניט, אז דערמיט וועט דאס טעאטער נעראטעוועט ווערן.

אדמיניסטראטיווע קאָמיסיע נעמט אָן ארץ־ישראל בודזשעט פון $3,325,000

פון דעם וועט אבער 725 דאלאר גיין אויף אויסצאלן חובות פון לעצטן יאר. — 600 טויזנט דאלאר באשטימט אויף לאנד קאָלאָניזאציע. — ארבעטער מיטגלידער שטימען ניט פאר בודזשעט. — סעסיע פון קאָמיסיע געשלאָסן

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בערלין, סעפט. 3 (איטא). — זעקס אזיינער לעצטן אוונט האט פעליקס וואר־בורג געשלאָסן די סעסיע פון דער אדמי־ניסטראטיווער קאָמיסיע פון דער אידי־שער אגענטור.

דר. ח. וויצמאן, אין זיין שלום רעדע, האט באדאנקט אינ׳ם נאמען פון דער פארואמלונג דעם פארזיצער, פעליקס וואָרבורג, און האט אָנגעצייגט, אז קיין צעטיילטער פראָנט צווישן די ציוניסטן און ניט־ציוניסטן איז ביי דער סעסיע ניט פארגעקומען. די אפשטימונגען זיינען גע־ווען געמישט בנוגע פארשיידענע פראָב־לעמען, און ציוניסטן האָבן געשטימט מיט ניט־ציוניסטן קעגן אן עגלאכער קאָמבי־נירטער אפּאָזיציע.

דר. וויצמאן האט געשלאָסן זיין רעדע מיט אן אפיל פאר א גרעסערער ארגאני־זאציע, פאר מער לאנד און פאר מער ארבעט.

די שלום זיצונג האט זיך פארצויגן לייגער ווי מען האט דערוואַרטעט, ווייל קיין איינציקייט האט ניט געקאָנט דער־גרייכט ווערן בנוגע דער באשטימונג פון דער עקזעקוטיווע פון דער אגענטור. די פראגע, וואס האט געפירט צו אן איבער־דיים פון דער זיצונג, איז צום סוף גע־לייזט געווארן דורך דעם, וואס נחום סא־קאלאוו איז באשטימט געווארן ערן־וויצע פרעזידענט פון דער אידישער אגענטור.

די איצטיקע עקזעקוטיווע פון דער אגענטור, וואס איז גוטגעהייסן געווארן פון דער סעסיע, וועט באשטיין: פון ציוניסטן, — דר. בראָדעצקי, בערלין; און דר. רופין און קאָל. קיש; און פון די ניט־ציוניסטן, דר. העקסטער, בערנארד קאָ־הען, דזשולזון סיימאן און סעגאטאר (...נאמען ניט לעזבאר. רעד.).

בודזשעט אגגענומען ביי לעצ־טער זיצונג

די לעצטע זיצונג האט אויך אגגענומען בודזשעט פון $3,325,000, איינשליסנ־דיק: 50 טויזנט דאל. אויף אויסצאלן חובות פון לעצטן יאר; נאך 600 טויזנט דאל. פאר לאנד קאָלאָניזאציע; 380 טוי־זענט דאל. פאר בילדונג; 430 טויזנט דאל. פאר מעדיצינישער ארבעט; 105 טויזנט דאל. פאר די אויסנאבן פון דער

עדמאָנטאָנער אידישע פרוי געשטאָרבן

עדמאָנטאָן (פון אונזער קאָרעספּאָנדענט י. באלצאָן). — מרס. פריפּעס, פרוי פון דעם גוט באקאנטן עדמאָנטאָנער אידישן תושב נ. פריפּעס, איז געשטארבן אין ראָ־יאל אלגן שפּיטאל. די טרויעריקע בשורה האט זיך שנעל צעטראָגן איבער דעם אי־דישן עדמאָנטאָן, וואו איר טויט איז טיף באדויערט געווארן פון אלעמען.

נאך דעם זעלבן טאג איז זי געבראכט געווארן צו איר אייביקער רו. די לויה איז געווען א גרויסע און אן איינדרוקספולע.

מר. פריפּעס, אן אנגעזעענער אידישער תושב פון שטאט, האט געוואוינט אין עדמאָנטאָן פאר די לעצטע 12 יאר.

—(::)—

דריי שוועסטער דערטרונקען פאָרנדיק פון ברודערס לויה

וועלספּארט, פען. סעפט. 4. — דריי שוועסטער, צוזאמען מיט׳ן מאן פון איי־נער פון זיי, זיינען דערטרונקען געווארן פארנדיק אהיים פון דער לויה פון זייער ברודער, וועו דער אוטאָמאָביל איז אראָפּ גליטשנדיק זיך פון וועג אריינגעפאלן אין א קאנאל.

די אומגעקומענע זיינען: דר. ארטשי־באלד מעקבריד, מרס. מעקבריד, מרס. קעלי און מרס. מולען.

—(::)—

פריז פון מילך געהעכערט אויף א סענט

ווי עס ווערט באקאנט, זיינען די פרייזן פון מילך און קרים געהעכערט געווארן אין וויניפּעג לעצטן מאנטאג, און דער איצטיקער פרייז וועט אפשר זיין גילטיק ביז איבער ווינטער. דער נייער פרייז איז 12 סענט א קווארט און 7 סענט א פּיינט פאר מילך, און 14 סענט א האלבע פּיינט קאפּע־קרים.

קאנאדער הדסה קאָנווענשאָן עפנט זיך דעם זונטאָג

מרס. האלפּערן, דעלעגאטן פון וויניפּעג

אטאווא, סעפט. 4. — אלץ איז דא גרייט פאר דער עפענונג פון דער קאָנ־ווענשאן פון קאנאדער הדסה קומענדיקן זונטאג, סעפט. 7טן.

מרס. האלפּערן, פרעזידענטן פון ווי־ניפּעגער הדסה קאנסיל, און מרס. מ. רייזי, ווערן דערוואַרטעט, צווישן אנ־דערע, פון וויניפּעג.

מרס. א. דזש. פריסמאן, פרעזידענטן פון קאנאדער הדסה, האט דערקלערט, אז די קאָנווענשאן איז פון גרויסער באדייי־טונג פאר דער באוועגונג פון לאנד. דאס איז די ערשטע קאנאדער הדסה קאָנווענ־שאן פאר די לעצטע דריי יאר; זינט דער קאָנווענשאן אין וויניפּעג, און פאר דער צייט זיינען אויפ׳ן סדר־היום אריינגע־קומען א סך פראגעס, וואס דארפן איצט געלייזט ווערן.

די קאָנווענשאן וועט געעפנט ווערן זונטאג אינ׳ם שאטא לאריער האטעל. אין אוונט וועט דורכגעפירט ווערן א באנקעט וואס וועט, צווישן אנדערע, אד־רעסירט ווערן פון רבי זלמטיק.

די קאָנווענשאן וועט דערנאך פארגע־זעצט ווערן א נאנצן טאג מאנטאג.

—(::)—

אנטיסעמיטישער זיג אין דייטשע וואָ־לען קאָן פירן צו נייער וועלט מלחמה זאָגט דייטשע צייטונג

בערלין, סעפט. 4 (איטא). — א נייע וועלט־מלחמה וועט זיין דער רעזולטאט פון א זיג פון די נאציאָנאל־סאָציאליסטן, אנגעפירט פון היטלערן, אין די קומענדי־קע דייטשע נאציאָנאלע וואלן, — שרייבט די "פראנקפורטער צייטונג", איינע פון די וויכטיקסטע צייטונגען אין דייטשלאנד.

די צייטונג אנטרעקט, אז היטלער האט פאר זיין פאשיסטישער פארטיי אנגע־צייכנט אזא מין פּראָגראם פון אויסלענ־דישער פאליטיק: ערשטנס, באלד אפּזאָגן זיך פונ׳ם יאנג פלאן, און, צווייטנס, — א באלדיקער מיליטערישער בונד צווישן דייטשלאנד, ענגלאנד און איטאליע.

די "פראנקפורטער צייטונג" אטאקירט שארף היטלערן פאר זיינע געפערלאכע פלענער. די צייטונג באמערקט, אז היט־לער וויים זייער גוט, אז ענגלאנד וועט ניט אריינטרעטן אין אזא אליאנץ מיט דייטשלאנד. אבער היטלער וועט דאס דאן דערקלערן דערמיט וואס ענגלאנד איז גע־בונדן פון די קייטן פון אינטערנאציאָנאלן אידנטום. ער האפט אבער, אז ענגלאנד קאן נאך זיין דערפאלגרייך אין "צערייסן די אידשע קייטן", מאכנ־ייק אזוי מעגלאך זיין געפאלנטע אליאנץ צווישן דייטשלאנד ענגלאנד און איטאליע.

קאָנסערוואטיוו געווינט ביי־עלעקשאָן אין בראמלי, ענגלאנד

לאנדאָן, סעפט. 3. — דער קאָנסער־וואטיווער קאנדידאט, א נאכפאלגער פון עקס־פּרעמיער באלדווין, האט געוואונען די "ביי־עלעקשאָן" אין בראמלי, קענט, מיט א מערהייט פון 1,606 שטימען.

די ביי־עלעקשאָן, פאראורזאכט פונ׳ם טויט פונ׳ם קאָנסערוואטיוון דעפּוטאט, קאָל, דזשיימס, האט זיך אויסגעצייכנט דערמיט, וואס דא איז צום ערשטן מאל ארויסגעשטעלט געווארן א קענן־קאנדי־דאט פון ביווערברוק פאראייניקטער אימפּעריאלער פּארטיי, קענן דעם אפיצי־עלן קאָנסערוואטיוון קאנדידאט.

די אפשטימונג איז געווען: ט. עמפּ־בעל, קאָנסערוואטיוו, 12,782 שטימען; ג. פארדהאם, ליבעראל, 11,176; וו. סי. דערוואוד, פאר אימפּ. פּארטיי, 9,483; און א. ע. אשווארט, ארבעטער, 5,942.

די צאל שטימען איז געווען כמעט ווי אויף א דריטל קלענער, ווי אין די אל־געמיינע וואלן. דער באצירק איז איינער פון די שטארקסטע קאָנסערוואטיווע פעס־טונגען; אבער דער ארויסטריט פון דעם ביווערברוק קאנדידאט האט שטארק גע־שניטן די מערהייט פונ׳ם קאָנסערוואטי־ווען קאנדידאט. אבער סיי דער ליבעראל־לער און סיי דער ארבעטער קאנדידאט האָבן שווער פאראלאָרן אין פארגלייך מיט די אלגעמיינע וואלן.

אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

Published daily except Saturday and Sunday. Vol. 20, No. 177. Winnipeg, Thur. Sept. 4, 1930.

ברעטישער אימיגראנט האט פארלאנגט הו־צאות חדרך צוריק אהיים, — קרינט ער א שטראָף פון $50 אדער צוויי וואָכן זיצן

נעכטן אינדערפרי איז דזשאן טיילאר געשטאנען פאר׳ן ריכטער מיט גרויס דרך ארץ. ער איז באשטראפט געווארן מיט צען דאלאר און דאס געריכט האט אים געהייסן באצאלן פערציק דאלאר פאר דעם שאדן וואס ער האט געמאכט צו פריוווילעגיע צו זיצן פערצן טעג אין חר־גריא אויב ער וועט ניט האָבן די אלבע מאה צו באצאלן.

אויב דזשאן טיילאר האט ביי זיך ניט קיין פופציק דאלאר אין מזומן, אדער אויב ער וועט ניט קרינגן די דאָזיקע סו־מע אזוי שנעל ווי מעגלאך, וועט ער די קומענדיקע 14 טעג מוזן נעמען א "וואָ־קאציע" הינטער די גראטעס.

דזשאן טיילאר, אן אימיגראנט, האט זיך פארבייגנקט אהיים, נאר אזוי ווי עס קאָסט געלט צו פאָרן אויף דער באן און אויף דער שיף, איז ער געקומען אין קאָ־נאדער אימיגראציע אפיס און ער האט פארלאנגט, אז די קאנאדער רעגירונג זאל אים אפשיקן אהיים.

"הו ביזט א געזונטער מאן, — האט מען אים דארטן געענטפערט, — זיי מו־חל געפינען ארבעט און פארדינען".

דערהערנדיק אזא קאָמפּלימענט האט דזשאן אנגעהויבן צו דעמאנסטרירן זיין גבורה. דער ערשטער קרבן איז געווען א צען דאָלאַרדיקער לאמפּ וועלכן ער האט צעשמעטערט און באלד נאכדעם האט ער א כאפּ געטאן א הונדערט דא־לארדיקן טייפּרייטער און ער האט אים געגעבן א שליידער אויפ׳ן דיל.

קאנאדער דאקטוירים צוזאמענ־פאר געעפנט

אטאווא, סעפט. 4.— דער 18טער יער־לאכער צוזאמענפאר פונ׳ם מעדיציניש־ראט פון קאנאדע איז דא געעפנט געווארן. דאקטוירים פון אלע טיילן פון לאנד זיי־נען אנווענד.

ברעטישער אימיגראנט האט פארלאנגט הו־צאות חדרך צוריק אהיים, — קרינט ער א שטראָף פון $50 אדער צוויי וואָכן זיצן

נעכטן אינדערפרי איז דזשאן טיילאר געשטאנען פאר׳ן ריכטער מיט גרויס דרך ארץ. ער איז באשטראפט געווארן מיט צען דאלאר און דאס געריכט האט אים געהייסן באצאלן פערציק דאלאר פאר דעם שאדן וואס ער האט געמאכט צו פריוווילעגיע צו זיצן פערצן טעג אין חר־גריא אויב ער וועט ניט האָבן די אלבע מאה צו באצאלן.

וויניפּעג עלעקטריק קאָ. פארלאנגט 10-סענטיקן קאר־פער

מר. ה. ד. גאי, קיי. סי., דער קאונסיל פאר דער וויניפּעג עלעקטריק קאָמפּאני, האט נעכטן ביי א פארואמלונג פון דער מוניציפּאלער אן "פּאבליק יוטיליטי באָרד" פארגעשלאָגן, אז די וויניפּעג עלעקטריק קאָמפּאני זאל הערן דעם פריוו פון סטרים קאר טיקעטס.

זיי פארשלאג איז געווען: 10 סענט קעש פעיר, אדער דריי טיקעטס פאר 25 סענט, אדער אפשר מעגלאך 6 טיקעטס פאר 45 סענט, און א וועכנטלאכער פאס וואס זאל פארנעמען דעם פלאץ פון די ארבעטער טיקעטס.

דער קאונסיל פאר דער יוטיליטי האט אין א ליינ